

Mézeskalács

• 67. évfolyam

• 2019. április

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Jól jött ez a tavaszi sürgés-forgás – vagyis a nagytakarítás –, így előkerült a húsvéti tojásfestő készletem is! Barátom, Ödön, a süni liba-, tyúk- és kacsá tojásokat szerzett a legközelebbi faluból, hiába kötött barátságot az erdei madarakkal, egy tojást sem adtak neki...

Nagyon sok új ötletem támadt a húsvéti hímes tojások elkészítéséhez a rajzaitok alapján. Elemér, a hörcsög pedig egy régi, poros, de igen értékes könyvvel örvendeztetett meg a minap, amelyben a hímes tojások eredetéről olvastunk. Megtudtuk, hogy a tojás díszítése és ajándékozása ősbibb a keresztény húsvét ünneplésénél. Az avar kori sírokban is találtak festett, karcolt díszítésű tojást, de már az ősi Egyiptomban tettek ilyet a sírokba. A tojást ékesítő minták és

színek szakrális és népi szimbólumrendszere folyamatosan változott. Régebben a minták és jelentésük ismerői a festéssel foglalkozó asszonyok voltak. A két, négy vagy nyolc részre osztott tojásra geometriai, virág- vagy stilizált, egyszerűsített ábrákat festettek. A különböző technikák – levélrátét, viaszolás, batikolás, karcolás, patkolás – más-más minták létrehozására ad lehetőséget, de mindegyik szerencsét, egészséget, hosszú életet ígér a tojás tulajdonosának.

Kellemes húsvéti ünnepeket kívánok. A lányokhoz sok locsoló jöjjön, fiúk, ti pedig ötletes locsolóverset találjatok ki!

Üdvözlő benneteket

Mézes Marcipán, a mókus

Rajzpályázat és Szárnybontogató:

- Madarak és fák
- Erdei nyomozás

Fedőlap: Móricz Ildikó képzőművész alkotása

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

NKA Nemzeti Kulturális Alap

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■
■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■
■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Munkatárs: **Fehér Ildikó** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség** – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasmam@magyarszo.rs ■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Honlap-megjelenítés: www.tippnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Húsvéti szokások

Erdélyi Vivien, 1. osztály, Kárász Karolina iskola, Kispic

Simai Mihály

Tavaszi dúdoló

Szállj ide,
szállj oda,
ez a virágszálloda.

Égre nyíló ablaka,
rétre néző ajtaja,

lepkeszárny függőnye,
a csillárja száz bibe.

Szállj ide,
szállj ide!

Mennyi nektár és virágor!
Ilyet nem lelsz sehol máshol!

Szállj ide,
szállj oda:
most nyílt meg a szálloda.

A húsvét

A húsvét a keresztények legnagyobb ünnepe, ekkor emlékeznek Jézus Krisztus feltámadására. A húsvét beköszöntével véget ér a böjt, a hústól való megtartóztatás ideje. Eből származik a magyar elnevezés is, hiszen ekkor már lehet húst enni, s ez a „húsvétel napja”.

Egy héttel húsvét előtt van virágvasárnap. Ekkor Jézus jeruzsálemi bevonulására emlékeznek. Az emberek palmaágakat, virágokat tettek az útra a serényen, számarháton bevonuló Krisztus elé. Ennek a szokásnak az emlékét a barkaszentelés őrzi. Ezután kezdődik a nagyhét.

Húsvétvasárnap az ünnepi misén gyakran passiójáték hangzik el. A passió: szenvedéstörténet, amellyel Jézus Krisztus szenvedését és kereszthalálát jelenítik meg.

Húsvét vasárnapjának reggelen a gyerekek örömet szolgálja. A falusi, városi udvarok bokrai, füves részei hímes tojásokat, érdekességeket rejtnek.

*Hímes tojás, selymes barka:
rövid biz` a nyuszi farka...*

*Ajándékkal érkezik:
kis kosárka megtelik.*

Ünnep a húsvét hétfője is, a lányok és legények multságának ideje, felszabadult, vidám tavaszünnepe. Ekkor kerül sor a locsolkodásra. Hajdan egy-egy vödör hideg víz alaposan eláztatta a lányokat. A legények tojást, szalonnát kaptak cserébe. Ezt a napot vízöntőnek, vízbevetőnek, vízbehányó hétfőnek is nevezik.

A nyúl Amerikában és Magyarországon is a 16. században vált ismertté. A termékenység és a szerelem jelképe.

A húsvéti bárány vallási jelkép. Általában áldozati állatként szerepel. A fiatal bárány Krisztust, az áldozati bárányt jelképezi, aki megváltotta a világot.

Nincsen húsvét tojás nélkül. A tojás a termékenység, az új élet hordozója. A hímes tojást hagyományosan batikolják (íróka és viasz segítségével), illetve kaparással, karcolással díszítik, néhol meg is patkolják. Az irodalmi művek egy része a világ keletkezését is a tojással hozza kapcsolatba. A megrepedt, eltört tojáshej alsó része a Föld, felső része az ég. Sárgája a Nap, fehérje a Hold.

Devecsery László
gyűjtése alapján

Tavaszi szél vizet áraszt

Magyar népdal

Ta - va - szi szél vi - zet á - raszt, vi - rá - gom, vi - rá - gom.
Min - den ma - dár tár - sat vá - laszt, vi - rá - gom, vi - rá - gom.

Tavaszi szél vizet áraszt, virágom, virágom
Minden madár társat választ, virágom, virágom

Hát én immár kit válasszak, virágom, virágom
Te engemet, én tégedet, virágom, virágom

Zöld pántlika könnyű gúnya, virágom, virágom
Mert azt a szél könnyen fújja, virágom, virágom

De a fátyol nehéz gúnya, virágom, virágom
Mert azt a bú földig húzza, virágom, virágom

Tojásjátékok

A húsvétot a böjt végeztével és a szép idő beköszöntével vidámság is jellemzi. Világszerte elterjedtek a tojásjátékok. A tojásgurítás szabadtéri játék. Általában egy helység melletti magaslatról, dombról gurították le a tojásokat, amelyeket a lent összegyűlték elkapkodtak.

Vicces játék a tojásösszeütés, melyet főleg fiúgyermekek játszottak a locsolkodás során összegyűjtött zsákmánnyal. Két szemben álló játékos kezébe fogott tojással igyekezik eltörni a másik tojását. A játéknak több változata ismert. Játsható úgy is, hogy az egyik játékos a kezében lévő pénzzel igyekezik a másik tojását betörni, és így az eltört tojást megszerezni, de játszható festett, hímes, keményre főtt vagy csokoládétojással is. Csalni is lehetett a fából, mészkből, gipszből készült műtojással. Szórakoztató húsvéti játék még a tojáskeresés, a tojástánc és a tojásfutás is.

Szabó Lőrinc

Húsvétvasárnap

Húsvétvasárnap
egész tucat
tojást találsz a
virágok alatt.

Itt? Ott! Hol? Amott,
a tüskebokban!
Fuss ide, amoda,
dugdossa a laboda!

Fésűs Éva

Húsvét

Bokrok alján
piros tojást leltem,
azt mesélik,
nyuszi járt a kertben.

Húsvéti
szokások
Baka Edina
1. osztály
Kárász
Karolina
iskola, Kispiac

Megkérdeztem
mind az ibolyákat,
rám nevettek:
ilyet sose láttak!

Azt se bánom,
ha tavaszi tréfa,
bárhogy történt,
minden olyan szép ma!
Hajnalhangú
madarak üzennek,
csengő réten
barikák születtek.

Barkás ágon
szellő fuvolázik,
illeg-billeg
lilaruhás jácint.
Vendég is jön,
mosdik már a macska,
zöld szemében
aranyugaracska.

Péter Erika

Húsvétra

Régen elmúlt már az újév,
tavasz virrad, itt a húsvét!

Virág, barka, nyuszi, tojás,
sonkaillat, fonott kalács.

Megérte a várakozást,
festhetjük a piros tojást.

A lányokhoz fiúk jönnek,
locsolóverssel köszönnek.

Virág, barka, nyuszi, tojás,
kezdődhet a locsolkodás!

Kazinci Dániel

Pribičević Tara Blanka

Bodó Viktor
3. osztály, Emlékkiskola, Zenta

A titokzatos tojásfestő

(Részlet)

Nád-országon innen, Sás-országon túl, két vadalmafa között terült el Szarkaláb király birodalma. Volt benne három rozzant viskó, három földbe vájt putri, no meg egy kidőlt-bedőlt falú, erről-arról támogatott kunyhó. Abban a kunyhóban édegett Riogi bácsi, szarkaláb király nyugalmazott udvari madár-ijesztője.

Húsvét közeledtekor vette a kalapját, s kopogó falában elbicegett valamerre. Hogy merre, senki se tudta, senkinek se mondta, ezért is nevezték el „titokzatos” Rioginak. Hej, pedig be sokan is szerették volna tudni: hová tünezik el húsvét tájt az öreg Riogi bácsi.

Bizony, mindmáig se tudná senki, ha egy kotnyeles kis csóka el nem kotyogta volna a Csókatéren a Garabonciásnak, aki aztán elhíresztelte fűnek-fának. Így tudtam meg én is.

Riogi bácsi ringyes-rongyos köpönyegében, lyukas kalapjában egyenest Kököröcsin felé vette az útját. De nem ment a városba, a kalácsvári keresztútnál befordult a kököröcsini Nagyerdőbe. Ám ott is csak a Kerek Tisztásig ballagott. A Kerek Tisztás kellős közepén belefűjt egy fűzfásipba. A harmadik sípszóra – uramfia! – odasereglett a világ minden rókája.

Kis róka, nagy róka, megtermett és apróka, mind köréje gyülekezett, mind elébe állt.

Amikor a legöregebb sánta róka is elővászorgott, imígy dörrent rájuk a vén madár-ijesztő:

– Emlékeztetőül hívott egybe titeket, Nyúlrettegi Rókanépség, Riogi, a Mezők Ura, hogy figyelmeztessen a rég megkötött egyezésre!

Erre a legöregebb róka mély meghajlások közepette Riogi bácsi elé sántikált, s minden rókák nevében így felelt:

– Mezők Ura, biztosítlak, a Nyúlrettegi Rókanépség jól tudja, mi az egyezés: húsvét előtt egyetlen nyúlnak sem eshet bántódása a kököröcsini Nagyerdőben!

A sunyi rókanépség bólogatott sűrűen, s hajlongott alázattal, miközben karban zúgta ezer és ezer rókatorok:

– Rókaháj és rókamáj, ezt ígérte a rókaszáj, s ígéretünket megtartjuk, a nyulakat békén hagyjuk, fessék meg a hímes tojásokat, s vigyék széjjel a világba, addig nem lesz egyiknek se bántódása!

Riogi bácsi helyeslően bólintott a fejével, s hármat tapsolt a kezével. A harmadik tapsolásra tenger nyúl gyűlt a tisztásra.

Csúzdi Nikol
2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

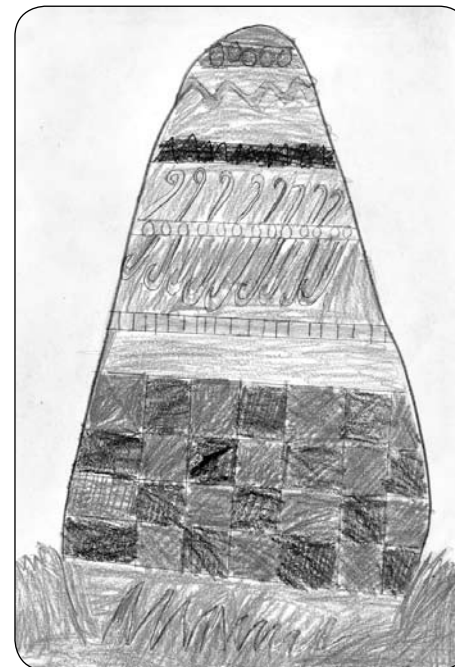
– Kedves Tojásfestő Nyuszik, van-e felpanaszolnivalótok?

Jaj, lett ere sírás-rívás, s a legöregebb nyúl térdre borult az öreg madár-ijesztő előtt:

– Hallgasd meg a mi panaszkodunk, Mezők Ura! Igaz, hogy a rókanép most nem kerget meg egy nyuszt sem, békén hagynak bennünket, de egy ismeretlen ellenségünk minden áldott éjjel összeviszza maszatozza a Legszebb Húsvéti Tojásokat!!! Hiába állítottunk őrséget, éjszakáról éjszakára odalesznek a Legszebb Hímes Tojások!!! Jaj nekünk!!!! Mit tegyünk????!!!!

Héthatárba hallatszott a nyuszik zokogása.

Riogi bácsi erősen törte a fejét, s közben mind egy szálalig alaposan szemügyre vette a rókákat, de azok állták a tekintetét. Bizony, nem jutott a Rejtély nyomára. Végül is azt háta-rotta el, hogy ő maga lesz a strázsza.

Firic Dániel
2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Hanem ötöd fertály órányi strázsza után ott nyomta el az álom a Tojásfestő Műhely kapujában. Hortyogása elhallatszott Kalácsvárig, Kököröcsinig.

Amikor a kököröcsini öreg torony rossz órája elütötte az éjjelt, egy nyúlörbe bűjt apróka, icipici kis róka lopakodott a Tojásfestő Műhelybe.

Belebotlott egy vödörbe, beleesett két csöbörbe, összekevert egy tucat festéket, s aztán nagy áhítattal, egy tűzre való, ócska meszelővel sorra bemaszatozta a legszebb tojásokat.

No, az első csöröpölésre felébredt Riogi bácsi, de nem termett tüstént talpon, félig hunyt szemhéja alól lesett ki a nyúlörbe bűjt garázdálkodó róka. Hanem, amikor a Legislegszebb Hímes Tojást vette a kezébe, egyszerűen hozzáugrott, s fülön csípte ökelmét:

– Lesz nemulass, feketelevel, csúf idő, hó fújta szeles! – dörrent rá keményen Riogi bácsi a pórul jártra. – Nem mented az irhád, te rosszcson!

Hanem azért a másik kezével csak bele-nyúlt szakadt lebernyege lyukas zsebébe, igazlato pápaszeméért, hadd lásson be véle a kis imosztor szívébe! No, de alighogy föl-ette az orrára, máris leesett az álla:

– Szélforgó és papramorgó, ki hinné: nem rossz szándékkal jött szegény, meg akarta tanulni a tojásfestés csinját-bínját, művészetét, de a nyuszik elkergették. Ezért jött hát éjente nyúlörben, túljárva az őrség éberségén. Festeni akart.

– Így van, így, szóról szóra – szepegte a csupa festék róka.

– Ó, de ilyet! Sose hittem volna! – csapta össze a kezét Riogi bácsi.

Ám, hogy elengedte a kicsi róka fülét, az – uzsgyi! – elszaladt, tán még most is szalad.

Almási Alexandra

Ő az apukám!

Ő az apukám, látod? Ott a képen!
Babusgatott, szeretgetett, nevelgetett régen...

Mára már kinőttem a babaruhát,
Tipegőm is kinyúlt éppen.
De mi maradtunk...
ketten, kéz a kézben.

Mondd, ugye büszke vagy most rám?
Nézz rám, kérlek szépen...
Hadd lássam, ahogy könny csillan a reményben.

Ő az apukám, látod? Ott a képen!
Becézgetett, ölelgetett, puszilgatott régen...

Felnőtt lettem, hát figyelj rám, apa!
Nem vagyok már gyerek s nem is vagyok baba...
tudom, hogy óva őrzöd minden álmom,
betakargatsz, ha kell, ha fázom.

Ledőltek a rózsaszín palotácskák,
kipukkant a szappanbuborék,
de ne félj, én még maradni szeretnék.

Köszönöm a sok jót,
a törődést,
na meg a biciklit, apa,
csak annyit mondok:
Szeretlek, Szeretlek Apa!

Bóde László
3. osztály, Emléiskola, Zenta

Mezei András

Apja és fia

Ha apuval megszökünk,
délig haza sem jövünk.
A kezünket zsebre vágva
Kisétálunk a világba.
Még hogy ő nagy, én kicsi,
talán ez is valami?
Lábunk előtt fut a labda,
Hol én rúgom, hol meg apja.
Azután meg leülünk,
izzadt ingben lehülünk,
ehetnének is az ebédet,
kezet mosunk, bokát, térdet.

Tóth Dorka
1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Hornyik Ricsárd
1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Tóbiás Andrea
1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

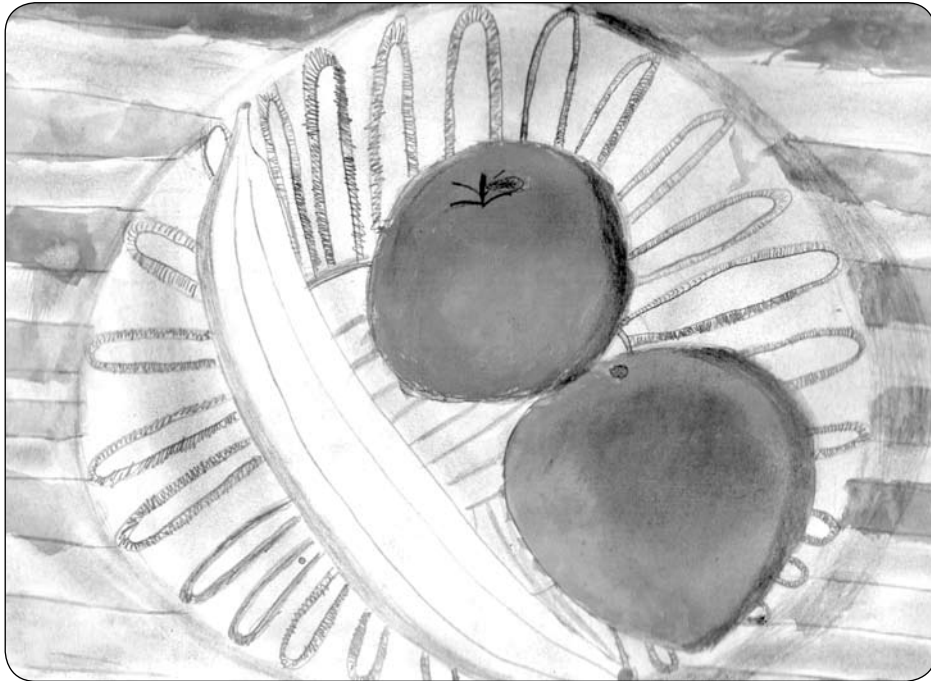
Horgas Béla

Papramorgó

Ahol
a papramorgó terem,
és a papramorgókat
a papramorgófáról
két kéz,
két ujj
szedegeti két éjjel,
oda szállunk estére
ketten.

A papramorgó-magot
a papramorgó-héjból
a papramorgó törzsén
törjük
ketté-
vetjük a papramorgót
földbe,
vízbe, láng-levegőbe,
két kézzel, mi
ketten.

* Papramorgó – pálinka, tömény szeszes ital

Husla Szintia, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Csukás István

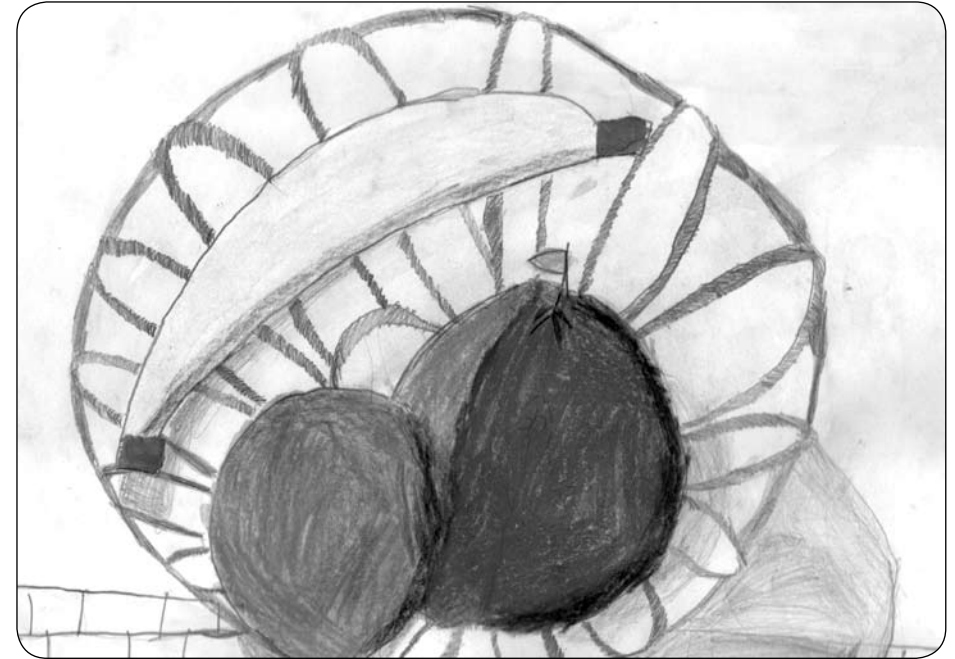
A nyekeregdi kerékgyártó

A nyekeregdi kerékgyártó
bánatosan tekereg,
Nyekeregden minden kerék
éktelenül nyekereg.

Tudja jól azt kutya, macska,
s bölcsőben a kisgyerek:
ki az oka, hogy a kerék
Nyekeregden nyekereg!

Épp ezért a kerékgyártó
már csak éjjel tekereg.
Hiába, mert a sok kerék
álmában is nyekereg!

Földhöz vágja a sipkáját
s így kiált föl: mit tegyek?
Elfogyott a kocsikenőcs,
pedig vettem eleget!

Kujundzsity Noel, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A kis csacsi meg a nagy nyuszi

– Kelj fel kis csacsi fiam – szólt hajnalban a nagy csacsi az istállóban. Kiviszlek ma a mezőre.

Hopp, felugrik a kis csacsi. Összeüti a bokáját. Jó reggelt kíván a mamájának, és kérdezi a fülét vidáman megbillentve.

– Mi az a mező, anyukám?

– A mező – feleli a nagy csacsi – nem egyéb, mint egy nagy-nagy zöld asztal. Olyan nagy, hogy az egyik szélétől a másikig sohasem tudod végigenni.

Ez tetszett a kis csacsinak. Táncolva ment az anyja után a mezőre. Amint ott legelésznek, egyszer csak odafut az anyjához a kis csacsi:

– Jaj, de megijedtem.

– Mitől?

– Furcsát láttam.

– Mit láttál?

– Ilike-picike kis csacsikat.

– Mekkoraikat?

– Mint a fülem.

– Nem lehet az.

– De bizony. Úgy ugráltak, mint a szöcske. Gyere, nézd meg, ha nem hiszed.

Odavezeti az anyját. Hát két kis nyúl ül ott a fű között. Éppen mosakodtak.

– Jaj, mit látok? Mekkora két nyulat látok? – kiáltott a kis nyúl.

– Nem nyulak ezek, te kis csacsi – szólt az öreg nyúl.

Az öreg számár pedig azt mondta erre a fiának:

– Nem csacsik ezek, te kis nyúl.

És mind a ketten barátságosan néztek egymásra.

Mikor jól megnézték egymást, a kis csacsi hazament a nagy csacsival és a kis nyuszi a nagy nyuszival.

Tornai Kristóf
3. osztály,
Emlékiskola,
Zenta

Rókáék húsvétja

Egyszer volt, hol nem volt, kerek erdő szélén volt... Nem más, mint a húsvéti nyuszi háza. Olyan volt az egész, akár egy hímes tojás. Kerek az ablaka, kerek az ajtaja, még a kéménye is kereken pőfékelte a kerek füstöt.

Történt egyszer, hogy a legkisebb nyúlány – Nyuszi Juci – kirándulni ment a testvéreivel. Elhatározták, hogy felmásznak a hegy tetejére.

A két nagyobb – Anci és Mancsi – függő fel is kapaszkodott a tetőre. Lihegve, sietve Julcsi is követte őket.

Megcsodálták a felhősipkás hegyeket, a délceg fenyőket és a lankás völgyeket. Julcsi, kicsit távolabb, egy hegyi kecskét pillantott meg. Mind közelebb merészkedett a hegytető pereméhez. A kövek meglazultak a talpa alatta, ő pedig leesett..., zuhant lefelé..., egészen addig, míg egy kiálló ágacskán fent nem akadt. Juci sírva kapaszkodott. Testvérei nem tudtak neki segíteni, ezért elszaladtak segítségért... Nyuszi Juci panaszos makogása messzire elhallatszott.

Éppen arra járt a róka, legkisebb fiacskájával. Hamarosan meg is pillantották a szorult helyzetben lévő nyuszt.

– Segítsünk neki, édesapám! – szólt a kis róka.

– Nem bánom, segítsünk!

Az öreg róka addig-addig ügyeskedett, míg Juci közelébe nem ért. Lenyújtotta hosszú farkát, amibe a nyuszilány bátran bele is kapaszkodott. Felhúzta a hegy tetejére.

– Most meg fogsz enni? – kérdezte riadtan Juci.

– Dehogy eszlek, dehogy eszlek!

– Csupán segítettünk neked! – felelte a kis róka.

A két róka elszaladt. Juci ámulva nézett utánuk. Közben lihegve, loholva, hosszú kötéssel, megérkezett a nyuszcsalád. Csodálkozva látták legkisebb gyermeküket sértetlenül, épen, egészségesen.

Juci elmesélte, mi történt vele. Az első rémület után mindannyiuknak eszébe jutott valami...

*

Elérkezett a hímes tojást ajándékozó húsvét napja. Rókáék a pisztrángos tóhoz indultak. A lyuk szájánál majdnem elestek valamiben. Gyönyörűséges hímes tojások sorakoztak a bejárat előtt.

– Látod, édesapám – szólt a legkisebb rókafiú –, csodálatos dolog valakin segíteni. Lám, nyusziék így köszönték meg a segítséget!

A róka család apraja és nagyja boldogan csodálta az ünnepet köszöntő hímes tojásokat.

Csáki Kata
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Szárnybontogató

Az én anyukám

Az anyukám egy olyan asszony, aki nagyon szereti az életet és a családját.

Anyja haja barna, és a napon megcsillannak az ősz hajszálak, amiket az évek festettek át. A szeme zöld, és szemüveget visel, azért, hogy jobban lásson minket. Anyukám nagyon szeret főzni, sütni. Minden szülinapra ő süti a tortát, olyant, amilyent kérünk. Hárman vagyunk testvérek és anyukám mindig szán ránk időt, pedig néha alig látszik ki a munkából. Én szeretek neki segíteni. A legjobban azt szeretem, amikor anyával közösen játszunk, mert olyankor nagyon nagyokat nevet, és az olyan jó, amikor anya boldog. Ha választhatam volna, akkor is ezt az anyát választottam volna, mert ő a legjobb a világon. Az ember a családját kapja, és ezt most nagyon megköszönöm.

**Vince Szebaszián, 3 osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka**

Egy kicsit rólam

Tibornak hívnak és itt születtem Szabadkán. Szüleim nagyon örültek amikor megszülettem. Nagyon vártak. Azt mondják, nagyon síró baba voltam. Sok álmatlan éjszakát okoztam anyukámnak, és gyorsan nagy lettem.

Először oviba jártam. Nagyon szerettem oda menni. Ott sokat játszottam. Most iskolába járok és tanulok, hogy okos legyek. Cserkészetre is járok, és megtanultam, hogy a kis cserkésznek engedelmesnek, segítőkésznek és rendtudónak kell lennie.

Igyekszem a szabályt betartani és jól tanulni.

**Csonkás Tibor, 3. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka**

Az én anyukám

Diósi Berkó Beátának hívják az anyukámat. Közepes a termete. A haja színe szőkésbarnás. Segít nekem a gyerekszobát takarítani. Úgy kedveskedik, hogy mindent megvesz nekem. Úgy mutatom ki a szeretetemet, hogy megpusztilom.

**Diósi Kinga, 2. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Dorozsló**

Az én testvéreim

Három fiútestvérem van: Benedek, Zsombor és Zakariás. A legtöbb időmet Benivel szoktam tölteni, mivel egy iskolába járunk, és közösen megyünk tánra és úszásra is. Szeretek vele légózni, mivel sok jó ötlete van, hogy mit építsünk.

Zsombi testvérem négyéves. Vidáman lehet vele trambulinozni, mivel fürge lába van. Szeret apával birkózni, velem pedig hancúrozni. Zeki három hónapos kisbaba. Szépen fejlődik, gyorsan nő, mivel sokat alszik. Este együtt szoktunk zenélni. Anya énekel, apa gitározik, Beni citerázik, Zsombi dobol, Zeki sír, én pedig zongorán játszom a kedvenc zongoraművésznünk, Havasi Balázs számait.

Szerintem ez a világ legjobb családja!

**Kecskés Barnabás, 3. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Szabadka**

Az én anyukám

Az én anyukám neve Rogi Ficsor Andrea. Harmincnégy éves, két gyermeket nevel. Szeme színe világoskék. A haja pedig barna. Egy cégben dolgozik, amelynek neve SBB. Kedvenc színe a piros. Szeret utazni, sétál-

ni és játszani velünk. Ünnepkor feldíszítjük közösen a házat, kalácsot sütünk. Szeretem anyukámat, mert segít mindenben, tanácsot ad, ha kell, foglalkozik velünk. Remélem, sok időt töltünk még együtt.

**Ficsor Noel, 3. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Szabadka**

Mondjam még?

*Volt egy mocsár
meg egy lék!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy festő
meg egy kép!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy szövő
meg egy szék!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy kovács
meg egy ék!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy kenyér
meg egy pék!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

**Nagy Simon, 2. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Szabadka**

Mondjam még?

*Volt egy tenyér
meg egy kéz!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy alma
meg egy méz!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy festő
meg egy kép!
Tovább is van,
mondjam még?
– Mondjad!*

*Volt egy kabát
meg egy tél!
Tovább is van
mondjam még?
– Mondjad!*

**Kočić Teodóra, 2. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Szabadka**

Tavaszi

*Nini! Mi nyílt tavasz nyíltával?
Hát fű, bokor, együtt a kis fával.
Tavasszal gyönyörű a világ,
Menjünk a természetbe! Irány!*

*Melegít a nap nagyon.
Kapunk tőle egy vagyont.
Kibújnak a virágok,
gyönyörű a világunk!*

**Tornai Kristóf
3. osztály, Emlékiskola, Zenta**

Hímes tojások • Hímes tojások • Hímes tojások • Hímes tojások

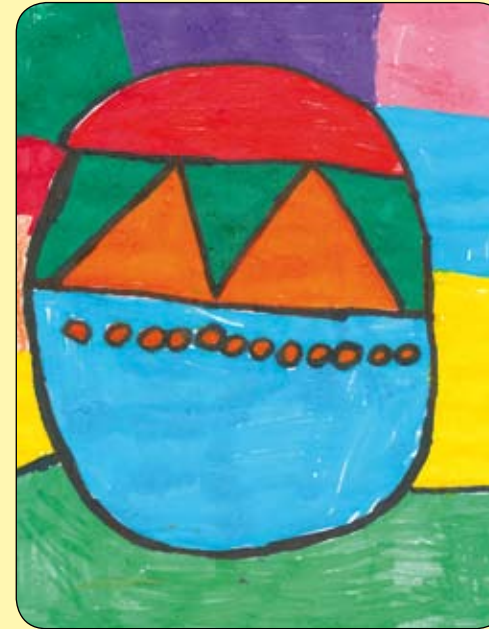
Sulc Kíra

2. osztály, József Attila iskola, Kupuszina

Magó Csenge

1. osztály, Novak Radonic iskola, Mohol

Gulyás Tamás

1. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Oláh Anna

Ady Endre iskola, Torda

Pámer Dorina

3. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kabók Evelin

Pitypang óvoda, Újvidék

Papp Mária Magdolna

3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Balog Emília

1. osztály, Novak Radonic iskola, Mohol

Surján Emma

1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Bartók Dorina

1. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Mivel táplálkozott a bükkfadöntőgető?

Átkot szórt rám, de én közben a nagy bükkfát kidöntöttem, és az átkozott boszorka fején csattant a kidőlt fa.

Hát igen. Csak úgy visszakézből döntötte ki a bükkfát, mintha csak füvecske lett volna. Ki? Hát a bükkfadöntőgető... Állítólag hegyvidékeinken nem ritkák az ilyen bükkfadöntőgetők. Tudjátok, mitől voltak ilyen erősek? Hát a galuskától, bizony.

Valóban közkedvelt eledel, és lehet valami igazság abban, hogy ettől lesznek a fiúk olyan erősek, mint a hegyek, és a lányok olyanok, mint a rózsa. Hiszen a bur-

gonya rendkívül tápláló, és vitaminokat is tartalmaz.

Akár így van, akár nem, ennek vizsgálatára nem fogunk most időt vesztegetni. Inkább főzzünk galuskát. És ha ez sikerül, kipróbálhatjuk erőnket, akár a bükkfaerdőben is...

Túrós galuska

Állítólag akkor az igazi, ha pirított, füstölt szalonnával készítjük, és annak zsíráját is ráöntjük. Három közepes nagyságú burgonyát számítunk egy személyre. Megtisztítjuk, nagyon finomra reszeljük, és minden burgonyához három evőka-

nál lisztet számítunk. Az egész mennyiséghez adunk egy-két tojást és fél evőkanál sót. A fakanállal jól eldolgozott tésztát galuskaszaggatóval megsózzott, forrásban lévő vízbe szaggatjuk. Hosszabb ideig főzzük. Miután megfőtt (a galuskák már a víz felszínén úszkálnak), a tésztát szűrővel tálba szedjük, melybe előzőleg zsírt, olajat vagy vaját, és ízlés

szerint kis tejjel felhígított túrot tettünk. Azonnal tálaljuk, mert ha áll, veszít ízletességéből. Salátát vagy tejet adjunk hozzá.

Galuska ostyepkával (speciális füstölt sajt)

Hasonlóan készítjük, mint a túrós galuskát, de túró helyett reszelt ostyepkával szórjuk meg.

Káposztaleves

A savanyú káposztát vízzel felteszünk főni. Hozzáadunk karikára vágott füstölt kolbászt és egy maroknyi szárított gombát. Végül kis zsiradékon hagymát fonyasztunk, megsózzuk lisztel, és sárgás színű rántást készítünk. Ebbe ½ kávéskanál édes paprikát teszünk, és felöntjük hideg vízzel. A rántást hozzáöntjük a káposztához, és néhány másodpercig főzzük. Ha azt akarjuk, hogy a káposztaleves tartalmasabb legyen, 1-2 deci tejfölt keverünk a tálban lévő levesbe.

Vidám tojások

A tojásfestés vagy tojásdíszítés elmaradhatatlan folyamat a húsvéti ünnepek alkalmával.

Kérd meg szüleidet, hogy a liba-, kacsavagy tyúktojásokat fújják ki (a tojás tartalmát a tojás két végén fúrt lyukon keresztül kiürítik), majd az üres héjat óvatosan díszítsd ki.

Mutatjuk is az ötleteket, hogyan.

Amire szükséged lesz: színes filctollak, papírlapok, ragasztó, olló, színes fonalak, tollak, apró virágok.

Locsolóversek

Húsvéthétfőn hajnaltól a fiúk vízzel vagy kölnivel locsolják meg az ismerős lányokat. Vízbetető, vízbehányó hétfőnek nevezték, ugyanis még ötven évvel ezelőtt is elterjedt formájában, vödörnyi vízzel locsolták a lányokat, akik a nemes alkalomra a legszebb ruhájukban pompáztak.

Kicsi a kertem, sok a virág,
sietnem kell, várnak az ibolyák.
Meglocsolom szépen, nap süt az égen,
ragyogjanak nékem nárciszok, rózsák,
violák a réten.

Korán reggel útra keltem,
Se nem ittam, se nem ettem.
Tarisznya húzza a vállam,
Térdig kopott már a lábam.
Bejártam a fél világot,
Láttam sok-sok szép virágot.
A legszebbre most találtam,
Hogy öntözzem, alig vártam.

Erdőn-mezőn nyitott szemmel,
sok virágra lel az ember.
Én most őket megöntözzöm,
a piros tojást megköszönöm!
Szabad-e locsolni?

Kelj föl párnáidról szép ibolyavirág.
Nézz ki az ablakon milyen szép a világ!
Megöntözzlek szépen, az ég harmatával,
Teljék a tarisznya szép piros tojással.

Tarka réten jártam, sok virágot láttam,
illatukat egy kis üvegbe bezártam.
Ez a kis üvegcsé itt lapul most nálam,
engedd meg, hogy frizurádat vele eltaláljam.

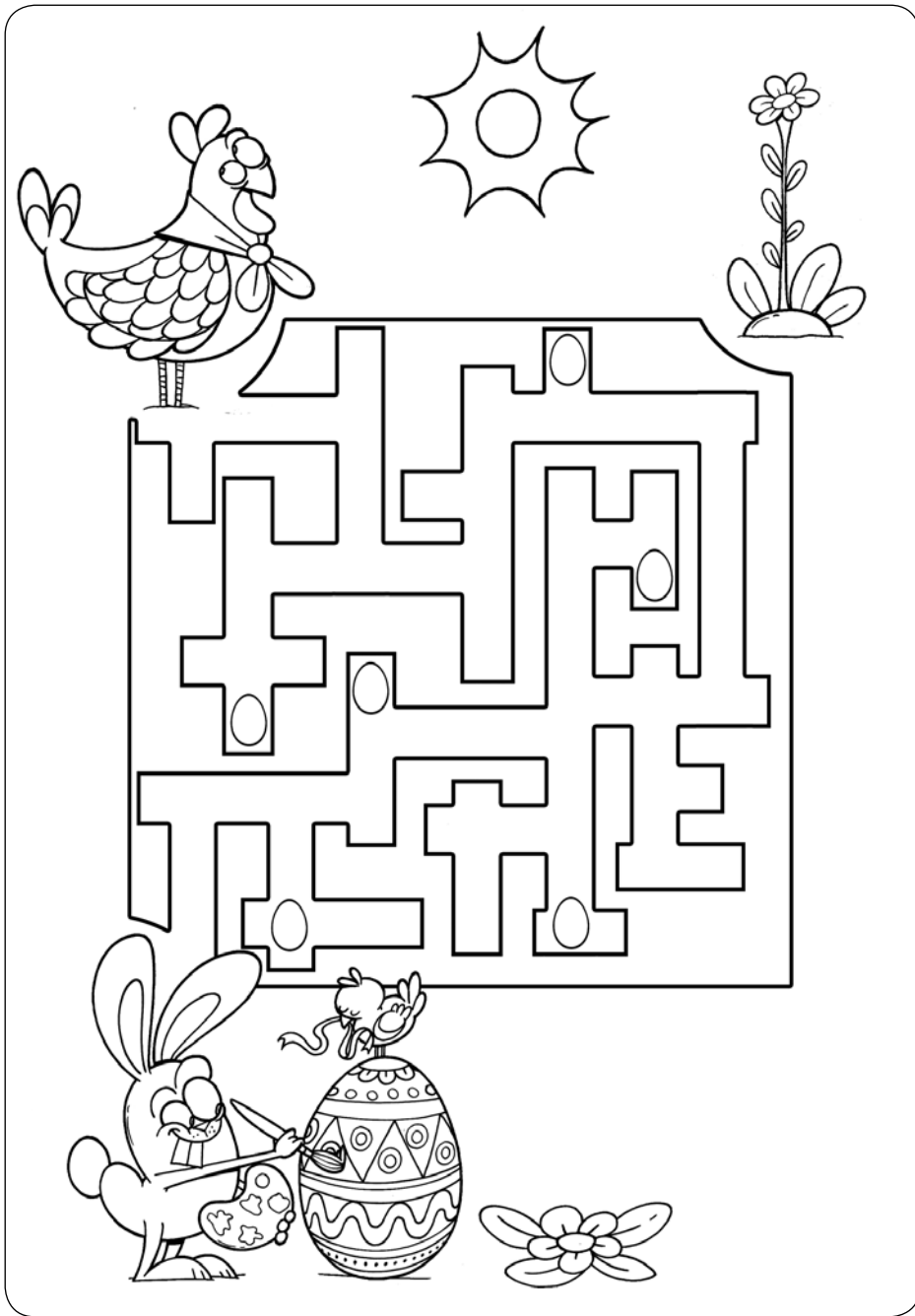
Locsolkodni vicces dolog,
mert ilyenkor vödört fogok,
hideg vízzel megtöltöm,
a lányok fejére öntöm!
Veled ilyen nem teszek,
inkább kölnit veszek.
Szabad-e locsolni?

Kis róka az erdőben
Meglocsolta nyuszikát,
Nyuszika meg örömeiben
Lehúzta a zokniját.
Eléd állok lábvizemmel,
Nem bírom a locsogást,
Fogadd tőlem szeretettel
Az idei locsolást.

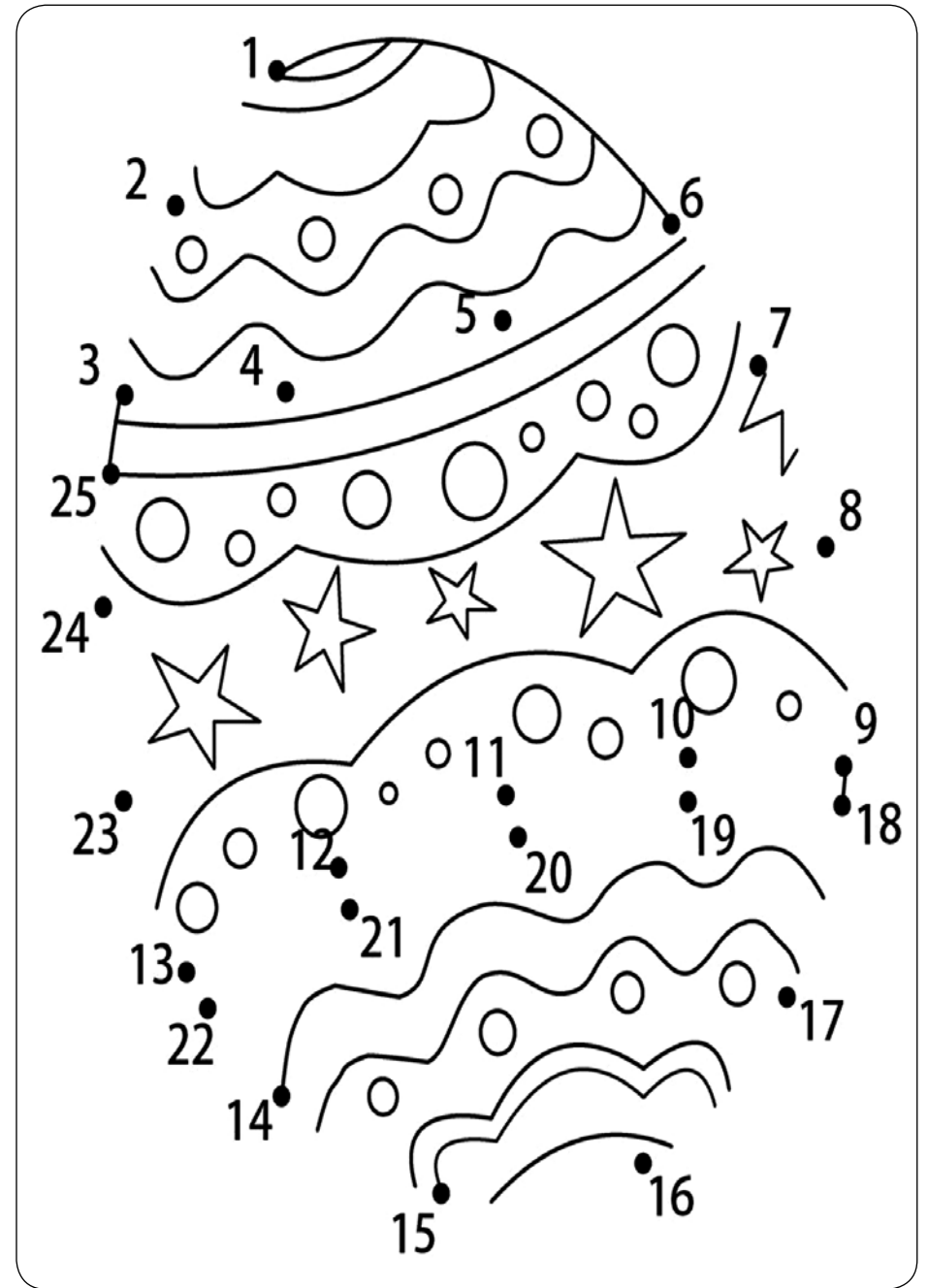
Én nagy kertészlegény vagyok,
rózsavízzel vagánykodom,
az én kölnim szuper jó,
locsolkodni haj de jó.

Gárgyán Klaudia
1. osztály, Kárász Karolina iskola, Kispic

Segíts a tyúkanyónak megtalálni a helyes utat, nehogy lemaradjon a tojásfestésről!

Kösd össze a számokat és színezd ki az ábrát!

A nyuszik világa

Azon túl, hogy a húsvéti ünnepkör szorosan összefonódik a nyúllal, még számos érdekességet nem tudunk róla.

A honfoglalás óta tenyésztjük. A házinyúl az üregi nyúltól származik. Honfoglaló ősaink a vadon élő kisállatok között az üregi nyulat is házi-asították, majd a XVI. század után várakban, várárokban, később ketrecekben is neveltek nyulakat. A XIX. században a városi lakosság részben a hús- és préstermelése, részben az állatszeretet miatt kedvelte meg az állatot.

Fogaik állandóan nőnek

A nyusznak 28 foguk van, és folyamatosan nőnek egész életükben – ezért ropogatnak valamit (szénát, megfelelő ágakat) egész nap, hogy így koptassák a fogukat. Ha mégsem kopnak megfelelően, akkor az állatorvosnak kell levágni belőlük, nehogy a nyuszi egészsége bánja.

Rengeteg utódjuk születik

A nyulak évente többször is fialhatnak, alkalmanként akár kilenc állatnak is életet adhatnak. A vadonban egy fűvel és szőrrel bélelt lyukba

születnek. Az anyanyúl csak nagyon kevés időt tölt a kicsinyeivel, hogy ne hívja fel magukra a ragadozók figyelmét. Az utódok gyorsan fejlődnek, és családban élnek.

Morcosak lesznek, ha behatolunk a területükre

Ha befogadunk egy nyuszt, az első dolog, amit meg kell tanulnunk, hogy féltve őrzik a saját területüket. Privát terre van szükségük, ahol ehetnek, aludhatnak, amit fürdőszobaként használhatnak. Amikor a zugukban piszkálják őket, egyértelmű jelei mutatkoznak rajtuk az ingerlékenységnek.

Szürkületi állatok

Rengetegen azt hiszik, hogy a nyulak éjszakai állatok, tehát nappal alszanak és a sötétben élik ki magukat, de ez nem igaz. Ahogy az sem, hogy nappal ébren van-

nak, és éjjel térnek nyugovóra, mint az emberek. Szürkületkor a legaktívabbak.

Tudnak unatkozni

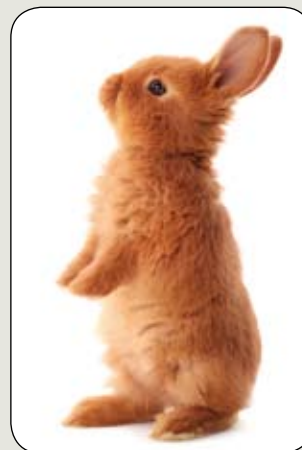
Ha be lennénk zárva egy aprócska ketrecbe játék és barátok nélkül, ezt mi sem élveznénk. A nyulak esetében is hasonló a helyzet. Lehetőséget kell teremteni a számukra, hogy szocializálódjanak, fussanak és jól érezzék magukat. Ha sokáig egyedül maradnak, akár depresszióba is eshetnek. A nyulakat egyébként bármilyen háztartási kellékekkel le lehet kötni, így egy WC-papír vagy egy zabpelyhes zacskó is tökéletesen megteszi.

Képesek a szobatisztaságra

Kölyökkorban könnyű őket rászoktatni, hogy egy meghatározott helyre potytyantsanak, ám ha ez elmarad, önhatalmúlag jelölik ki a lakás néhány pontját toalettnak. Amennyiben felnőtt nyuszi kerül hozzád, előfordulhat, hogy neked kell alkalmazkodnod, tehát oda tenned a ketrecet vagy almot, ahová a kedvenced szívesen ürít.

Néha két lábon állnak

A nyuszik gyakran két lábra állnak, hogy jobban megvizsgálják a környezetüket, elsősorban a magasan fekvő helyeket.

Roppant cuki látványt nyújtanak így, ám nem szabad őket erre a magatartásra külön „edzeni”, mivel a testük számára a négy lábon történő súlyelosztás a legoptimálisabb.

„Beszélnek”

Az ijedt vagy mérges nyuszik nagyon furcsa hangot hallatnak, amely a kor előrehaladtával egyre erősödik. A kisnyulak hasonlóan sírnak az anyatejért, ám lényegesen halkabban.

Körmeik és fogaik sosem állnak meg a növekedésben

Ákárcsak az emberek körme, úgy a nyulaké is folyamatosan nő, ezért időközönként le kell nyírni nekik. Úgy hat hetente egyszer. És az emberekkel, kutyákkal, macskákkal és más állatokkal ellentétben a foguk is egy életen át nő. Azért is kell nekik fajtákeket adni, hogy ne nőjenek túl hosszúvá.

A szórtépés fontos jel

Amikor a nőtény nyuszi a szájával a saját bundája ellen

fordul, fontos eltávolítanod a pofazacskjából, mivel az emésztése képtelen megbirkózni vele. A cicák és a kutyák öklendezéssel megszabadulhatnak a mosakodás során lenyelt szőrtől, a nyulakra sajnos ez nem igaz.

Esetükben egyébként a szórtépés a közelgő utódlás vagy az ácterhesség jele.

Egyedülálló a személyiségük

Minden nyuszi más és más. Hosszú időbe telhet, mire kiismerjük, és nehéz azt is megmondani, hogy miként jönne ki egy társal, legyen szó akár egy másik nyúlról. Két nyúl gondozása dupla annyi időt és energiát emészt fel, ráadásul veszélyes is lehet őket egy ketrecbe zárni.

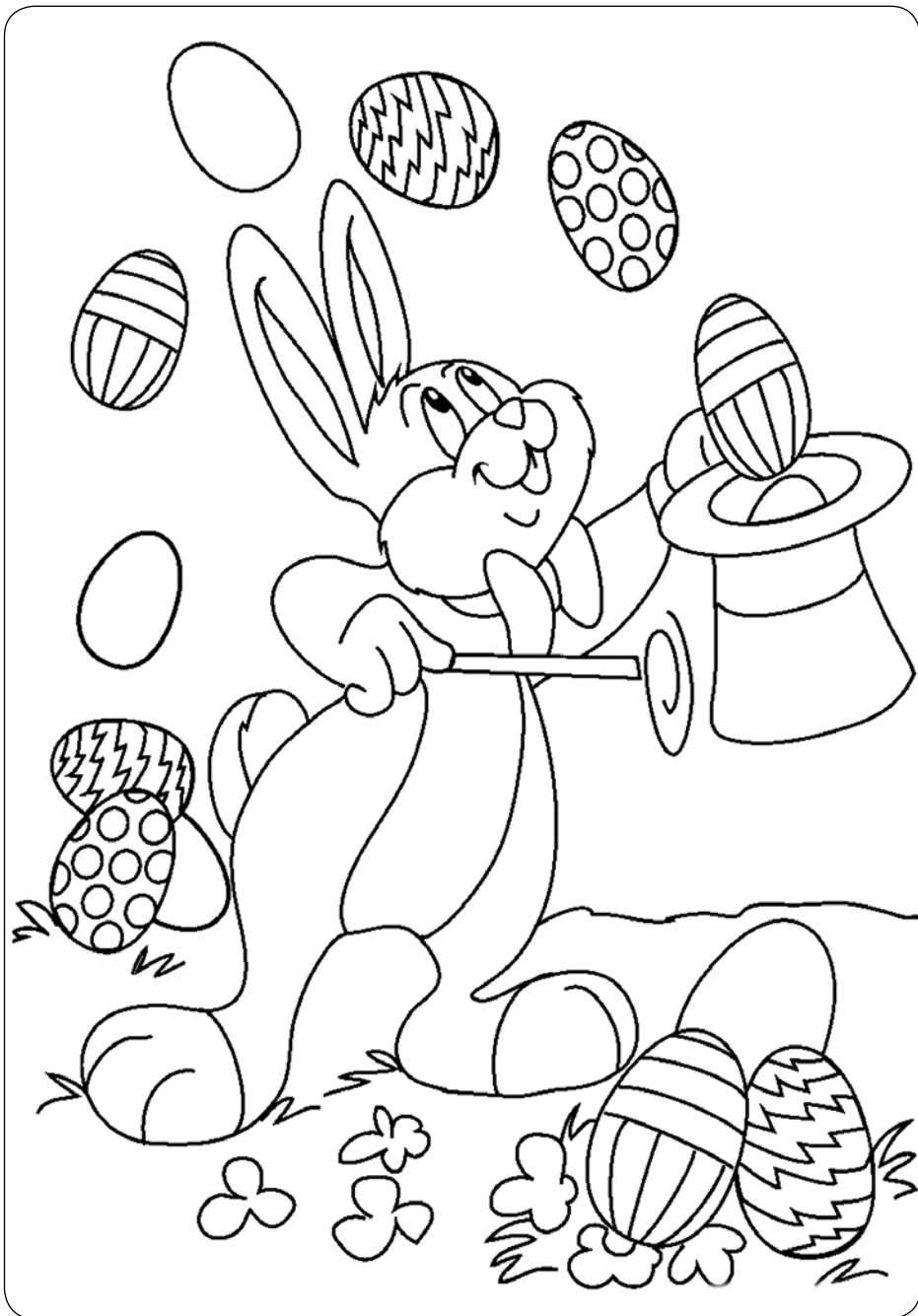
Antennafülük van

Hosszú füleik segítségével minden irányból képesek érzékelni a zajt, sőt, egyszerre két irányból is tudják értelmezni a hangokat.

Megehetik a kicsinyeiket

Hátborzongató belegondolni, de a gyenge utódokat néha egyszerűen megeszik a nyuszik. Ez ellen gyakorlatilag nem tehetsz semmit, mivel a természet kegyetlen rendjéről beszélhetünk.

Számold meg mennyi tojás van a képen, és színezd ki őket!

Melyik számot rejtették el a nyuszik?

$11 + \text{nyuszi} = 15$	$17 + \text{nyuszi} = 22$	$9 + \text{nyuszi} = 16$
$7 + \text{nyuszi} = 19$	$8 + \text{nyuszi} = 14$	$6 + \text{nyuszi} = 15$
$3 + \text{nyuszi} = 10$	$13 + \text{nyuszi} = 20$	$5 + \text{nyuszi} = 16$
$4 + \text{nyuszi} = 12$	$10 + \text{nyuszi} = 18$	$13 + \text{nyuszi} = 19$
$11 + \text{nyuszi} = 16$	$5 + \text{nyuszi} = 9$	$8 + \text{nyuszi} = 15$
$15 + \text{nyuszi} = 20$	$11 + \text{nyuszi} = 20$	$3 + \text{nyuszi} = 14$
$7 + \text{nyuszi} = 17$	$4 + \text{nyuszi} = 13$	$16 + \text{nyuszi} = 19$

Különleges órák

A négyszáz napos órák

Kedveltek, ma is gyártanak ilyeneket. Egy súlyos korong az ingájuk, amely egy vízszintes síkban fordul el. Vékony célszalagvilla, és a gátszerkezetet működteti egy vezetőű segítségével. A korong lassan fordul jobbra-balra. A Föld nehézségi erejét a felfüggesztő szál rugalmassága helyettesíti.

A gőzórák

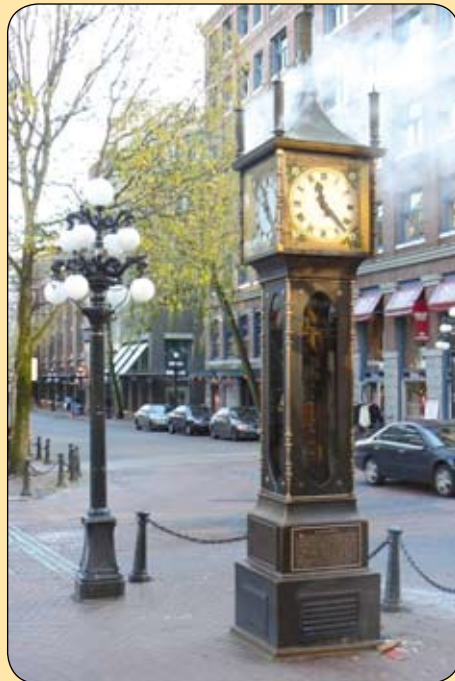
Gőzóra látható Vancouverben az utcán. A szerkezetet egy gőzgép hajtja, valamint ingás gátszerkezete van. Dudálással jelzi az egész órákat. Ez a szerkezet igazi kuriózumnak számít.

A stopperórák

1766-ban készült el az első stopperóra. A szerkezet a stoppergomb benyomására indul és áll meg, így alkalmas részidő mérésére is. A stopper nagymutatója körbefut háromszor másodpercenként. Ballisztikai mérésekre, a repülési idő meghatározására lövedékek esetében, illetve a versenyzők idejének mérésére használják a sportversenyeken. Már csak érzékelőkkel működő elektromos stoppereket használnak napjainkban a rangosabb versenyeken.

A napfényelemes órák

Minden napfényelemes óráknak a lapján fényelemek sorakoznak fel, amelyek a néhány órás megvilágítás után feltöltik az akkumulátort, amivel jár az óra akár több hónapig sötétben is.

A kvarcórák

Elterjedésük hihetetlen gyorsasággal ment végbe az olcsóságuk miatt, s egyre inkább kiszorítják a hagyományos mechanikus szerkezeteket. Nemcsak tudományos intézetek, csillagok pontos időmérő műszere, hanem tömegcikk, a gyerekek is hordják.

Az első kvarcórát 1934-ben Berlinben mutatták be, napi „járása”, vagyis hibája nem volt több egy tizedred másodpercnél. Az első kvarcórák terjedelmes, szobanagyságú berendezések voltak. Kvarcórával mutatták ki, hogy a Földünk nem forog egyenletesen, az év első felében forgási ideje naponként egy ezredmásodperccel növekszik, a második

felében ugyanannyival csökken, valószínűleg a Föld belsejében végbemenő tömegáthelyeződés következtében.

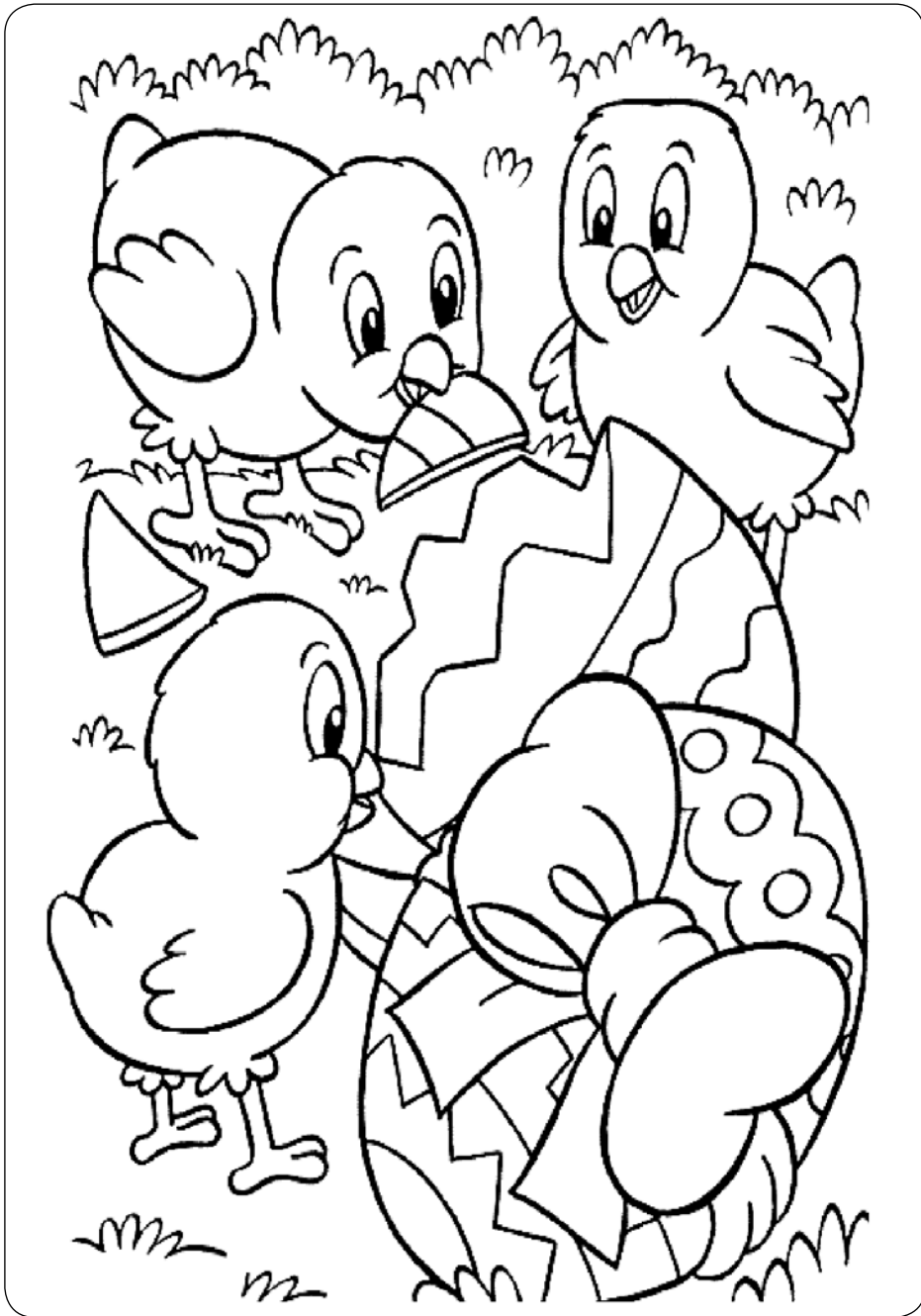
A mikroelektronika rohamos fejlődése következtében a kvarcórák mérete egyre csökkent, kezdtek elterjedni karórák, habár a kvarcórák pontosságára a hétköznapokban nincs szükség.

Az atomórák

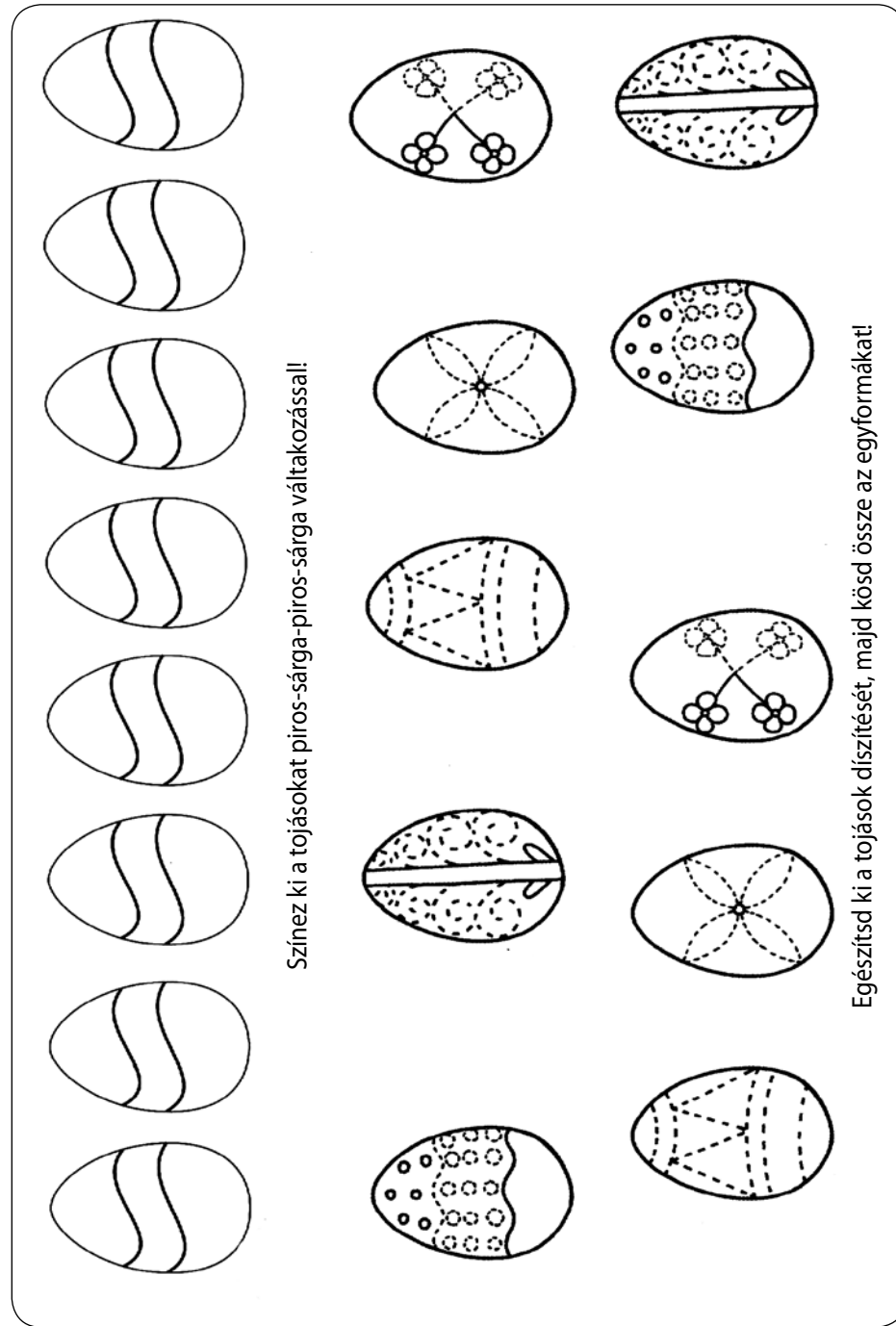
Az olyan típusú órákat nevezzük atomóráknak, amelyekben egy pontos frekvencia előállítására felhasználják az atomok rezgésszámát. Olyan számlálóba vezetik be a frekvenciát, amely megmutatja a másodperceket, valamint az abból származtatott nagyobb időegységeket is. Rendkívül drága berendezés, csak a nagy csillagokban szerelik fel.

(Forrás: Horváth Árpád: Órák, Kolibri könyvek, Móra Könyvkiadó)

Színezd ki a képet!

Színezd ki a tojásokat piros-sárga-piros-sárga váltakozással!

Egészítsd ki a tojások díszítését, majd kösd össze az egyformákat!

Apukám és én

Kovács Antonella

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Borsi Ármin

3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Szanka Emma

2. osztály, József Attila iskola, Kupuszina

Kelemen Noémi

2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Kósa Dorka

3. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Szabó Viola

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Környezetórán

Egy pénteki napon, amikor beléptünk a tanterembe, a tanító néni asztalán egy virágos lábast láttunk, amely egy kis sparthelen állt.

Mindenki megkérdezte:

– Mi ez?

A tanító néni ezt válaszolta:

– Ma ismét kísérletezünk.

Libasorba álltunk, és a gőzölgő víz fölé tettük a kezünket. Így magyarázta meg nekünk azt, hogy ha a vizet melegítjük, vízpára keletkezik.

A tanító nénink egy érdekes kísérletet tartogatott számunkra, amihez az egyik hozzávaló a táskájából került elő.

Műanyag dobozban hozott nekünk jégkockákat.

A jeget mindenki megérinthette.

Azt már mindenki tudta, hogy a jég nem más, mint megfagyott víz. Beszélgetés közben a jég elkezdett olvadni, és láttuk, hogy lassan hideg vízzé válik.

Nekem az tetszett a legjobban, amikor a gőzölgő vízpára megcsiklandozta a tenyeremet és nedves lett a kezem.

**Ahmetagić Hana, 1. osztály
Szabadka, J. J. Zmaj iskola**

Anyukám és én

Kecskés Barnabás

3.osztály J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Vislavski Nikolina

2. osztály, Petőfi brigád iskola, Kúla

Pataki Szandra

2. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Bónis Noémi

3. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tóth Szonja

1. osztály, Kókai Mihály iskola, Temerin

Bajcsi Alina

1. osztály, Kókai Mihály iskola, Temerin